

האתגרים של החופש

הרב יוני לביא - ארגון 'קהלים' מרבני מרכז ברקאי
ורב מוקד 'חברים מקשיבים'
מחובר/ת

לשאלות בני נוער בכל הנושאים "חברים מקשיבים"

בכל ערב, טל' 1599-5000-54

וברשת: makshivim.org.il

בכל אופן, שותפות בתפעול הבית היא דבר בסיסי, והחופש הגדול לא משנה אותו. כולם צריכים להושיט יד בלי להרגיש שהם 'עושים טובה' למישהו. עול הבית לא אמור ליפול רק על כתפי ההורים אלא להתחלק בין כל בני הבית.

ומה לגבי הוויכוחים על שעת החזרה הביתה? או למשל כשרציתי לנסוע עם חברים טובים לטיול שלושה ימים בחוף לבנון בכירת והם לא הסכימו? אוווווו. הם לא קולטים שאני כבר לא ילד קטן שההורים מנהלים לו את החיים. 😞

קודם כול אני מציע להירגע ולשנות גישה. כשאתה עומד מול אבא ואימא זה לא קרב נגד האויב. אלו הם שני האנשים שהעניקו לך את החיים, שהכי אוהבים אותך בעולם וכבר 16 שנה נותנים בשבילך את הנשמה. גם כשהם לא מרשים לך משהו שאתה רוצה, זה לא כי הם רוצים לעצבן אותך או לפגוע. הם פשוט חושבים שהדבר הזה לא טוב לך. ייתכן שהם נועים, ייתכן שאתה טועה, אבל בכל אופן מדובר בוויכוח בין אוהבים.

או-קיי, אבל מה נעשה בתכלס? ממש מעצבן אותי שהם מגבילים אותי.

ומה תעשה בחיים - בצבא, בעבודה, באוניברסיטה, בזוגות עם אשתך - כשהיו חילוקי דעות? תהיה ברוגז? תלך לחדר כועס ותטרוק את הדלת? תתעקש שהכול יתנהל בדיוק איך שאתה רוצה?

לא יודע. מניח שננסה להגיע לאיזו כשרה... 😊

אז גם כאן, תתנהג בבגרות ותנסה לנהל שיח נעים ומכבד עם ההורים. תסביר למה זה חשוב לך. תשמע את החששות שלהם. תנסה להתמודד איתם בהיגיון, ותחזרו להגיע לפשרה כלשהי. אני בטוח שבגישה הזו תרוויח הרבה יותר משתרועץ בגישה 'המלחמתית'.

שאלה אחרת, הרב. אני גר בנתניה לא רחוק מחוף הים. החברה מאוד אוהבים ללכת לפעמים לשחות. הבעיה היא שאני אצלו בסביבה שעות נפרדות לבנים ובנות. כמה קריטי להתעקש על זה?

לגמרי! שחיי נפרדת איננה מנהג חסידות של צדיקים עליונים. זוהי חובה גמורה ומוחלטת, וכל יהודי שנאמן להלכה ולתורה צריך להקפיד עליה. מוזר שאדם מקפיד להתקין תוכנת סינון בסמארטפון שלו כדי לשמור על טהרת העיניים מרשה לעצמו ללכת לחוף הים, שבו אנשים הולכים כמעט ערומים.

אין לי סינון גם בסלולרי... 😊

מה? לא אכפת לך מעצמך? תקשיב לי טוב, יקירי, אתה כבר לא ילד קטן. הגיע הזמן להחליט אם אתה פח זבל (סליחה על הביטוי) שכל הזהומה בעולם יכולה להיכנס לתוכו או יהודי עם נשמה אלוקית ועליך לשמור על עצמך שלא להתלכלך. הרשת מוצפת בדברים מטורפים, מי שלא ינקוט את כל האמצעים כדי להגן על עצמו, במקום או במאוחר ייפול. גם אם עד עכשיו לא הייתה לך הגנה, תדאג לזה עוד היום. אל תתחיל את החופש עם חומר נפץ בכיס.

גם אם יהיה לי סינון, הבעיה שלי זה וואטסאפ ויוטיוב. אני יכול להעביר שעות על גבי שעות בגלישה בסטטוסים מגניבים, ציטים עם החברה וצפייה בסדרות וסרטים. 😞

תראה, המסך הוא המגנט החזק ביותר בעולם. האחריות שלנו היא לוודא שהוא לא ישתלט עלינו. הדרך הכי אפקטיבית שאני מכיר היא להתקין בו אפליקציה (יש גם חנימיות) שמגבילה זמן. תחליט כמה זמן אתה מוכן להקדיש לוואטסאפ, ויהיה לך 'עוזר' שיוודא שלא תעבור את הזמן שהוחלט.

דיברנו על כמה נושאים חשובים אבל לא על הכול. חפש באתר שלי, 'מילה טובה' את 'עשרת הדיברות לחופש הגדול' ותמצא שם עוד כמה טיפים נהדרים שישדרגו לך את החופש.

תראה איזה כיף, הרב, רק לפני שנייה היה חופש קורונה, ועוד רגע מתחיל החופש הגדול 😊. בקושי למדנו בשנה הזו. כנראה לא סתם קראו לה 'תש"ף' - תהא שנה פצצה חחחחחחחח

לא היה לכם למידה מרחוק?

הייתה. אבל הרוב לא כזה למדו. שכבו במיטה עם זום פתוח ומצלמה כבויה והמשיכו לנמנם. 😞

אז אולי כדאי להאריך את שנת הלימודים ולעשות השלמות?

חס וחלילה, הרב. כתוב בתורה "כל המוסיף גורע" (או משהו כזה). חוצמזה, המורים שלנו חייבים לנו. אחרי הכול משגעים אותנו החופש שלהם הוא דבר קדוש. 😊

במה אני יכול לעזור לך?

הבעיה שלי זה ההורים. במהלך השנה אנחנו די מסתדרים. לא מסכימים על כל דבר, אבל איכשהו מוצאים פתרונות. בכל שנה בחופש יש פיגועים. הם מבקשים ממני לעזור בכל מיני דברים - לשמור על האחים שלי, לשטוף כלים, לצבוע את הגדר של הגינה. ואני אומר להם: היי, אני בחופש עכשיו. מה זה כל הבקשות האלו? 😞

נראה לי שכדאי לעשות בירור קטן בשאלה: כשאומרים חופש למה הכוונה?

מתותרת? חופש מלימודים.

לא נכון. לעולם אין חופש מלימודים. כל הזמן עלינו להתקדם וללמוד. מספרים, מאנשים, מאירועים שה' מזמן לנו. החופש הגדול הוא בסך הכול חופש ממסגרת של לימודים.

נו, מה זה משנה? תקרא לזה איך שאתה רוצה. העיקר שאין שיעורי בית ומבחנים

זה מאוד משנה. גם בחופש אנחנו לא נפרדים מהערכים שלנו ומהמחויבויות הבסיסיות שלנו. כיבוד הורים לא נפסק רק בגלל שלוח השנה מראה שעכשיו קיץ, וגם לא צניעות ותפילה ומצוות תלמוד תורה. בחופש הגדול פשוט האחריות שמוטלת על הכתפיים שלנו גדולה יותר. אין ר"ם או מנהלת שיכתבו לנו את הל"ז והחובה לבנות סדר יום וליצוק אליו תוכן.

או-קיי. ומה אני עושה עם ההורים? לא רק שהם מנסים לסגור אותי למשימות בבית, הם מגבילים אותי ביציאות. אני הולך עם חברים ורוצה לחזור מאוחר, אחת או שתיים בלילה, ואצלם יש עיקרון כזה שעד שתיים עשרה חייבים להיות חזרה בבית. מה אני, סינדרלה? 😊 חחחחחחחחחח

לא הבנתי. אתה גר בבית מלון? אתה מעסיק כובסת, טבחית, נהג ומנקה (שבמקרה אתה מכנה אותם 'אימא' ו'אבא')? אתה משלם 1,500 ש"ל ללילה? מה הכוונה שההורים 'מסגרים' אותך? כל מי שגר בבית צריך להיות שותף למה שקורה בו ולתרום את החלק שלו.

ספר את זה לאח שלי. בכל סעודת שבת, איך שמגיע הרגע שצריך לפנות את הכלים בסיום הארוחה, הוא בדיוק 'חייב' דחוף לשיחות. ולא רק זה, הוא גם יודע לסיים בדיוק איך שנגמרת העבודה. מה תגיד על זה? 😊

מי יודע, אולי גם הוא לא אוהב ש'מסגרים' אותו...